

11.9.2017

Ulla Ahlblad-Bordi
Joni Komulainen
Pipsa Hännikäinen

Oikeusministeriö
oikeusministerio@om.fi
anu.talus@om.fi
tanja.jaatinen@om.fi

Viite: lausuntopyyntöne 30.6.2017, 1/41/2016

LAUSUNTO YLEISEN TIETOSUOJA-ASETUKSEN TÄYTTÄÄNTÖÖNPANOTYÖRYHMÄN (TATTI) MIETINNÖSTÄ JA TYÖRYHMÄN EHDOTUKSESTA HALLITUKSEN EISTYKSEKSI UUDEKSI TIETOSUOJALAIKSI

1 luku. Yleiset säännökset

Yleiset kommentit

THL kannattaa tietosuojalain säätämistä ja pitää lain tarkoitusta perusteltuna.

Katsomme, että olisi hyvä arvioida vielä tarkemmin mahdollisuudet asetuksen määrittelemän kansallisen liikkumavaran käyttämiseksi ja hyödyntää tätä liikkumavaraa kansallisessa lainsäädännössämme. Tietosuojalain aineellista soveltamisalaa on ehdotuksessa laajennettu vain siten, että se vastaisi nykyisen tietosuojalain myötä kumottavan henkilötietolain mukaista asiantilaa.

Useimpien artikloiden osalta on katsottu, että kansallinen liikkumavara ei olisi mahdollista verrattuna nykyiseen henkilötietolakiin tai kun liikkumavaraa on, sitä on ehdotettu käytettäväksi vain henkilötietolain mukaisella laajuudella. Kyseisiä linjauksia ei ole perusteltu. Voisi olla perusteltua selvittää täysimääräinen liikkumavara vertaamalla sitä EU:n tietosuoja-asetuksella kumotun henkilötietodirektiivin mukaiseen henkilötietolakiin. Kansallista liikkumavaraa olisi voinut käyttää laajemmin esim. 6¹ ja 9² artikloiden osalta. Liikkumavaran käyttö

¹ ”Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklassa on kansallisen liikkumavaran pohja ja se mahdollistaa kansallisen henkilötietojen käsittelyyn liittyvän tietosuoja-asetusta täsmentävän yksityiskohtaisemman sääntelyn joko erityislaissa tai yleislaissa. Kuitenkin työryhmä esittää, että kansallista liikkumavaraa käytetään vain siten, että tietosuojalaki mahdollistaisi voimassa olevan henkilötietolain 8.1 § 8 kohtaa vastaavan käsittelyperusteen.” Valittua linjausta ei ole perusteltu.

² ”Yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artikla sisältää merkittävää kansallista liikkumavaraa artiklan 2 (b), (g), (h), (i) ja (j) alakohdissa, joka mahdollistaa sektorikohtaisen erityislainsäädännön erityisten henkilötietoryhmien (ns. arkaluonteisten henkilötietojen) osalta. Henkilötietolain 12 § 1 mom. 11 kohdan mukaan vakuutuslaitoksella on oikeus käsitellä vakuustustoiminnasta saatuja tietoja vakuutetun ja korvauksenhakijan terveydentilasta, sairaudesta tai vammaisuudesta taikka häneen kohdistetuista hoitotoimenpiteistä tai niihin verrattavista toimista, jotka ovat tarpeen vakuutuslaitoksen vastuun selvittämiseksi. Nykytilaa vastaavan tilan säilyttämiseksi ehdotetaan

www.thl.fi

11.9.2017

Ulla Ahlblad-Bordi
Joni Komulainen
Pipsa Hännikäinen

tulee olemaan yksityiskohtaisempaa esim. Ruotsissa ja Saksassa. Kansallisen liikkumavaran käytön tulisi olla Suomelle yksi menestystekijä.

Katsomme myös, että ehdotetun tietosuojalain soveltamisalasta tulisi säätää tarkemmin eli säätää, mille aloille soveltamisalan laajennus kohdistuu ja miten se vaikuttaa kyseisillä aloilla tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn.

Lisäksi haluamme korostaa muiden jäsenvaltioiden lainsäädännön kehityksen seuraamista, jottei Suomen lainsäädäntö lähde eriytymään liiaksi yleiseurooppalaisesta kehityksestä.

2 luku. Käsittelyn oikeusperuste eräissä tapauksissa

Henkilötietolaissa on säädetty henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteesta yksityiskohtaisemmin kuin yleisessä tietosuoja-asetuksessa. Tietosuojalailla ehdotetaan täydennettävän käsittelyn oikeusperusteita.

Yleiset kommentit käsittelyn lainmukaisuutta koskevasta 3 §:stä.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos pitää ehdotettua säännöstä tarpeellisena. Olisi hyvä myös pohtia, voisiko asetuksen antamaa kansallista liikkumavaraa käyttää vielä laajemmin.

Kansallisen liikkumavaran käytön lisäksi asetusta voidaan kansallisesti täydentää. Lainsäädännössä on käytetty termiä "yleinen etu", jonka merkityssisältö on monitulkintainen. Voisi olla hyvä täsmentää lainsäädännössä tai sen perusteluissa termin "yleinen etu" ja termin "tärkeä yleinen etu" merkityssisältöjä. Tarkennettu määrittely vähentäisi sekä lainsäädännön soveltajien että toimijoiden mahdollista epävarmuutta käsittelytoimien oikeusperusteesta. Yleisen edun mukaisen toiminnan tarkemmalla määrittelyllä on myös vaikutusta rekisteröityihin, kun kyse on kansallisesta lainsäädännöstä, jossa poiketaan esim. rekisteröityjen oikeuksista. On myös vaarana, että eri hallinnon- ja toimialoilla kehittyvät erilaiset tulkinnat termien sisällöstä.

Yleiset kommentit erityisiä henkilötietoryhmiä koskevasta 5 §:stä ja rikostuomioita ja rikkomuksia koskevasta 6 §:stä.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos pitää ehdotettua säännöstä kannatettavana.

Yleisen tietosuoja-asetuksen mukaan henkilötietojen käsittelyn perustuessa suostumukseen ja kun kyseessä on tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoaminen suoraan lapselle, lapsen henkilötietojen käsittely on lainmukaista, jos lapsi on vähintään 16-vuotias. Jäsenvaltiot voivat lainsäädännössään kuitenkin säätää alemmasta ikäraajasta,

---

vastaavasta oikeusperusteesta säätämistä tietosuojalaissa." Esityksessä ei ole perusteltu, minkä takia tavoitteena olisi vain nykytilaa vastaavan säätelyn säilyttäminen.

www.thl.fi

11.9.2017

Ulla Ahlblad-Bordi
Joni Komulainen
Pipsa Hännikäinen

joka ei saa olla alle 13 vuotta. Työryhmä on pitänyt mahdollisena sekä 13 että 15 vuoden ikärajan asettamista.

Tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamiseen lapselle sovellettavan ikärajan tulisi olla:

- 13 vuotta
- 14 vuotta
- 15 vuotta X
- 16 vuotta

Ikärajaa koskevat perustelut

Katsomme, että tietoyhteiskunnan palveluiden tarjoamiseen sovellettavan ikärajan tulisi olla enintään 15 vuotta.

Haluamme tuoda esille, että tietoyhteiskunnan palvelu on tulkinnanvarainen käsite, jota ehdotuksessa tietosuojalaiksi ei tarkemmin määritellä. Olisi tärkeää, että termiä tarkennettaisiin kansallisessa lainsäädännössä, jotta säädöksen soveltamisala selkeytyisi. Tällä hetkellä on epäselvää esimerkiksi, onko valtion tarjoama OmaKanta palvelu lainsäädäntöehdotuksen mukainen tietoyhteiskunnan palvelu ja mahdollisesti ennaltaehkäisevä- tai neuvontapalvelu.

Ikärajaa suunniteltaessa olisi hyvä pohtia, voisimmeko ottaa yhden ikärajan sijaan käyttöön useampia ikärajoja, joiden soveltaminen riippuisi tarjottavasta palvelusta. Tietoyhteiskunnan palveluita jo on nykyään monen tyyppisiä. Osa palveluista vaatii korkeaa ikärajaa sisältönsä ja kustannustensa vuoksi ja osaa voitaneen tarjota nuoremmillekin henkilöille. Tämä tietoyhteiskunnan palveluiden moninaisuus ja niiden jatkuva kehittyminen olisi siis hyvä ottaa huomioon ikärajoista säädettyä.

Suomen nykyisessä oikeusjärjestyksessä on käytössä useita ikärajoja. Jo 15-vuotias on mm. rikosoikeudellisessa vastuussa teoistaan, omaa rinnakkaista puhevaltaa hallintoasioissa, voi tehdä vähäisiä oikeustoimia ja päättää uskonnolliseen yhdyskuntaan liittymisestä. Näihin oikeuksiin peilaten olisi kohtuullista, että ainakin 15-vuotias voisi määrätä myös omista henkilötiedoistaan. On hyvä ottaa huomioon, että potilaslaissa harkintavalta on jätetty lääkäreille ja alaikäinen saa päättää hoidostaan ”ikänsä ja kehitystasoonsa nähden”. Sosiaalisen median palveluissa yleisin ikäraja on 13 vuotta.

Toteamme, että muiden maiden ja erityisesti Pohjoismaiden kehitystä tulee seurata yhtenäisen linjan luomiseksi sekä tehdä huolellinen arviointi, miten ikäraajat

www.thl.fi

11.9.2017

Ulla Ahlblad-Bordi
Joni Komulainen
Pipsa Hännikäinen

vaikuttavat lasten oikeuksien toteutumiseen ja toisaalta suojelun tarpeeseen.

3 luku. Valvontaviranomainen

Asian selvittämiseksi seuraamuslautakunnassa voitaisiin toimittaa tarvittaessa suullinen käsittely. Seuraamuslautakunnan olisi toimitettava suullinen käsittely, jos asianosainen pyytää sitä. Suullisessa käsittelyssä voitaisiin kuulla asianosaisia, todistajia ja asiantuntijoita sekä vastaanottaa muuta selvitystä. Tämä olisi yksi oikeusturvatae määrättäessä hallinnollisia sakkoja, jotka voivat nousta huomattavan korkeiksi.

Yleiset kommentit suullista käsittelyä seuraamuslautakunnassa koskevasta 16 §:stä

Kannatamme kyseistä menettelyä ja siihen liittyviä periaatteita. Tärkeää on huomata, että riittäviä resursseja edellytetään.

Muut yleiset kommentit valvontaviranomaista koskevasta 3 luvusta.

Kansallisesti on säädettävä siitä, akkreditoiko sertifiointielimet valvontaviranomainen vai erityinen kansallinen akkreditointielin. Lakiehdotuksessa ehdotetaan, että tietosuojavirasto akkreditoisi sertifiointielimen johtuen sertifiointikriteerien tietosuojasidonnaisuudesta.

Viestintäviraston suorittama arviointilaitosten/sertifiointielinten akkreditointi on ollut toimiva käytäntö sote-tietojärjestelmien tietoturvallisuuden ja tietosuojaan todentamisessa. Tietosuojaan lisäksi todentamisessa ja vaatimuksissa on olennaista huomioida myös muita tietoturvallisuuden elementtejä. Olennaista on, että akkreditoinnissa ja vaatimuksissa pystytään myös jatkossa riittävästi huomioimaan sekä tietosuojaan että muihin tietoturvallisuuden osa-alueisiin kohdistuvien vaatimusten todentaminen. Viestintäviraston lisäksi myös muille toimijoille, kuten tietosuojavirastolle, voidaan luoda edellytyksiä akkreditointiin, mutta tämä edellyttää riittävän asiantuntemuksen kehittämistä tietosuojavirastoon. Akkreditoijalla on myös oltava riittävät voimavarat sertifiointielinten valvontaan ja niiden toiminnan seuraamiseen.

4 luku. Oikeusturva ja seuraamukset

Jos tietosuojavirasto ei käsittele sille osoitettua rekisteröidyn valitusta, jonka mukaan rekisteröityä koskevien henkilötietojen käsittelyssä rikotaan tietosuoja-asetusta, tai tee yleisen tietosuoja-asetuksen 77 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettua ilmoitusta asian käsittelemisestä kolmen kuukauden kuluessa, valittaja voi saattaa asian hallinto-oikeuden käsiteltäväksi.

Yleiset kommentit käsittelyn viivästyttämisestä koskevasta 23 §:stä.

www.thl.fi

11.9.2017

Ulla Ahlblad-Bordi
Joni Komulainen
Pipsa Hännikäinen

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos katsoo ehdotuksen olevan perusteltu. On otettava huomioon, että tämä edellyttää riittävien resurssien varaamista hallinto-oikeuteen, jotta se pystyy käsittelemään asian ilman aiheetonta viivästystä.

Työryhmä ei ollut yksimielinen siitä, tulisiko viranomaisiin ja julkishallinnon elimiin voida kohdistaa hallinnollisia sakkoja niiden rikkoessa yleistä tietosuoja-asetusta.

Tulisiko yleisen tietosuoja-asetuksen 83 artiklan mukaisia hallinnollisia sakkoja voida kohdistaa myös viranomaisiin ja julkishallinnon elimiin?

- kyllä
- kyllä, mutta sakkojen enimmäismäärää tulisi madaltaa viranomaisten ja julkishallinnon elinten osalta **X**
- ei

Perustelut

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos katsoo, että hallinnollisia sakkoja tulisi voida kohdistaa myös viranomaisiin ja julkishallinnon elimiin.

Hallinnollisten sakkojen enimmäismäärä olisi hyvä madaltaa ja suhteuttaa viranomaisten ja julkishallinnon elinten osalta, koska niissä henkilötietoja käsitellään pääsääntöisesti yleisen edun mukaisten lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi, jotka poikkeavat yksityisen kaupallisen sektorin kaupalliseen toiminnasta ja taloudellisen hyödyn tavoitteluun liittyvästä henkilötietojen käsittelystä. Viranomaisia ja julkishallinnon elimien toimintaa säätelee myös lainsäädäntökehikko, joka sisältää säädöksiä muun muassa hyvästä hallinnosta, virkavastuusta ja vahingonkorvausvastuusta. Tämä lainsäädäntökehikkoa voi pitää tehokkaana ja oikeasuhtaisina keinoina tietosuoja-asetuksen noudattamisen varmistamiseksi.

Sakon soveltaminen viranomaisiin ja julkishallinnon elimiin on perusteltua sen varoittavuus-elementin vuoksi. Olisi kuitenkin otettava huomioon, että sakon soveltaminen täysimääräisenä viranomaisiin ja julkishallinnon elimiin on merkittävä taloudellinen seuraamus, joka heikentää mahdollisuuksia korjata ja kehittää toimintatapoja asetuksen edellyttämään suuntaan. Sakon määräytymisperusteen voisi sitoa tietosuoja-asetuksessa määritellyjä prosentuaalisia osuuksia alempiin prosenttiosuuksiin. On otettava huomioon, että mahdollisessa hallinnollisen sakon tilanteessa viranomaisen ja julkishallinnon elimen pitäisi pystyä hoitamaan lakisääteiset tehtävänsä vaikka se ei taloudellisesti ja käytännössä ole enää mahdollista ilman budjettisiirtoja.

11.9.2017

Ulla Ahlblad-Bordi
Joni Komulainen
Pipsa Hännikäinen

Mikäli vastaus hallinnollisten sakkojen kohdistamista viranomaisiin koskevaan kysymykseen on ei, pyydetään esittämään näkemys vaihtoehtoisesta seuraamusjärjestelmästä.

Muut yleiset kommentit oikeusturvaa ja seuraamuksia koskevasta 4 luvusta.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos pyytää kiinnittämään huomiota siihen, että kansallisesti säädettävät hallinnolliset seuraamukset olisivat mahdollisuuksien mukaan linjassa muissa jäsenvaltioissa säädettävien seuraamusten kanssa. Yhdenmukainen seuraamusjärjestelmä jäsenvaltioissa ehkäisee osaltaan oikeusjärjestyksen valinnan avulla tapahtuvaa henkilötietojen käsittelyn optimointia.

5 luku. Tietojenkäsittelyn erityistilanteet

Yleiset kommentit henkilötietojen käsittelyä journalistisia, akateemisen, taiteellisen tai kirjallisen ilmaisun tarkoituksia varten koskevasta 27 §:stä.

THL kannattaa henkilötietojen käsittelyä koskevia periaatteita, joilla turvataan sanavapautta ja tiedonvälityksen vapautta. Lakiehdotuksen 27 § on kuitenkin erittäin vaikeaselkoinen eikä edes yhdessä yksityiskohtaisten perustelujen ja EU tietosuoja-asetuksen säädösten kanssa luo selkeää ja ymmärrettävää kokonaisuutta. Säännöksessä käytetään myös termejä, joiden tietosisältö on epäselvä. Erityisesti termin "akateeminen ilmaisu" merkityssisältöä ja suhdetta tieteellisen tutkimuksen tulosten ilmaisuun olisi tärkeä täsmentää.

Yleiset kommentit tieteellisiä ja historiallisia tutkimustarkoituksia sekä tilastollisia tarkoituksia varten tapahtuvaa käsittelyä koskevista poikkeuksista ja suojoituksesta

Tietosuojalakiehdotuksen 31 §

Tieteellisen tutkimuksen ja tilastotoiminnan yhteydessä on usein tutkimuksen luotettavuuden ja sujuvuuden vuoksi tarve poiketa tutkittavan oikeuksista. On tärkeää, että tästä säädetään uudessa tietosuojalaissa.

Lakiehdotuksen 31 § määritetäänkin selkeästi ne reunaehdot, jolloin rekisteröidyn oikeuksista poikkeaminen on mahdollista. Lakiehdotuksessa ja sen yksityiskohtaisissa perusteluissa on kuitenkin todettu, että poikkeaminen on mahdollista vain, mikäli se on tarpeellista erityisten tarkoitusten saavuttamiseksi tai rekisteröityjen oikeuksien täysimääräisyys vaikeuttaisi niiden saavuttamista suuresti. Tämä tarpeellisuusharkinta pitäisi tehdä tilasto- ja tutkimusrekisterikohtaisesti.

Tieteellisessä tutkimuksessa on keskeisenä tavoitteena vertaisarvioitavissa olevanluotettavan tieteellisen tutkimustuloksen aikaansaaminen ja siten vaikuttaminen yhteiskunnan kehitykseen. Hyvän tieteellisen tutkimustuloksen

www.thl.fi

11.9.2017

Ulla Ahlblad-Bordi
Joni Komulainen
Pipsa Hännikäinen

aikaansaaminen edellyttää korkean asiantuntijuuden ja osaamisen lisäksi tutkimustoiminnan mahdollisimman keskeytymätöntä jatkuvuutta, tutkimusaineiston pysyvyyttä ja mahdollisuutta keskittyä itse tutkimuksen tekemiseen. Myös tilastotoiminnan luotettavuus ja ajantasaisuus edellyttää samankaltaista varmuutta ja pysyvyyttä.

Jos tutkimus- ja tilastoaineistokohtaisesti tulee arvioitavaksi tarve rekisteröityjen oikeuksista poikkeamiselle, vie tämä pohjaa sujuvan tutkimus- ja tilastotyön tekemiseltä, erityisten tieteellisten päämäärien saavuttamiselta sekä luotettavalta tilastotuotannolta. Rekisteröityjen oikeuksista poikkeamisen tarpeellisuuden tutkimus- ja tilastokohtainen arviointi altistaa tutkimus- ja tilastotoiminnan sekä rekisteröityjen että muiden tahojen subjektiivisille käsityksille tutkittavan oikeuksista poikkeamiselle. Tarpeellisuus voidaan etukäteisarvioista huolimatta kyseenalaistaa tutkimuksen ja tilastotoiminnan eri vaiheissa ja eri toimijoiden toimesta. Tämä tulee viemään voimavaroja itse tilastotoiminnalta ja tutkimuksen tekemisestä sekä aiheuttaa epävarmuutta ja merkittäviä viivästyksiä tutkimuksen läpiviennissä ja tutkimustulosten saavuttamisessa ja tilastotuotannossa.

Kansallisessa tietosuojalaissa olisi vakavasti pohdittava mahdollisuutta katsoa, että itsessään tieteellisen tutkimuksen suorittaminen ja sen tuottamat tulokset ovat sellainen erityinen tarkoitus, jolloin tutkittavan oikeuksista voidaan poiketa tietosuojalainsäädännön nojalla ilman tapauskohtaista tarpeellisuusharkintaa.

Säännöksessä käytettävien termien (esim. vastuuhenkilö ja vastaava ryhmä) yhdenmukaisuus muissa lainsäädäntöhankeissa käytettävien termien kanssa olisi hyvä varmistaa.

Tietosuojalakiehdotuksen 32 §

On hyvä, että tarve käsitellä erityisiä henkilötietoryhmiä koskeva käsittely tieteellisiä ja historiallisia tutkimustarkoituksia sekä tilastollisia tarkoituksia varten on otettu huomioon ehdotuksessa uudeksi tietosuojalaiksi ja on todettu, että käsittely on mahdollista. On kuitenkin otettava myös huomioon, että rekisteröityjen oikeuksista poikkeamiselle on yhtäläinen tarve kuin muiden henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen käytölle tutkimus- ja tilastokäytön yhteydessä (31 §). Tutkimus- ja tilastokohtainen rekisteröityjen oikeuksista poikkeamiseen liittyvä tarveharkinta aiheuttaa epävarmuutta tutkimuksen tekemiseen, tilastotuotantoon ja tavoitteiden saavuttamiseen.

Tutkimuksen ja tilastotuotannon suunnittelun yhteydessä laadittava erityisten henkilötietoryhmien käsittelyyn liittyvä vaikutustenarviointi tukee henkilötietojen käsittelytoimintaa ja siten yhdessä suojatoimien kanssa on luomassa ja varmistamassa tietoturvallista ja lainsäädännön mukaista käsittelytoimintaa. Vaikutusten arvioinnin sisältävät asiakirjat viranomaisissa ja julkishallinnossa tulevat todennäköisesti olemaan julkisia asiakirjoja ja siten sekä rekisteröityjen että muiden tahojen saatavilla. Vaikutusten arvioinnin erillinen toimittaminen

www.thl.fi

11.9.2017

Ulla Ahlblad-Bordi
Joni Komulainen
Pipsa Hännikäinen

tietosuojavirastolle määrääjassa ennen tutkimuksen ja tilastotuotannon aloittamista ei itsessään vähennä tietojenkäsittelyyn sisältyviä haasteita vaan luo lähinnä hallinnollisen lisän toiminnalle. Lakiehdotuksen mukaan toimittaminen ei luo myöskään oikeusvarmuutta siitä, onko rekisteröityjen oikeuksista poikkeamisen tarveharkinta suoritettu kaikkien asianosaisten näkökulmasta hyväksyttävästi. Suunniteltuun tarveharkintaa sisältyy vaikutusten arvioinnista huolimatta aina tapauskohtainen subjektiivisuus ja tulkintakäytäntöjen eriytymismahdollisuus.

Muut yleiset kommentit tietojenkäsittelyn erityistilanteita koskevasta 5 luvusta.

Tietosuojaalakiehdotuksen 28§

Julkisuusperiaatteen tunnus myös uudistuvassa tietosuojaalainsäädännössä, ehdotuksen 28 §, on merkityksellistä ja erittäin kannatettavaa. Mietinnöstä ilmenee kuitenkin, että lakiehdotusta valmistellut työryhmä ei ole ollut yksimielinen lain viranomaisen toiminnan julkisuudesta uudistamisesta. Lakiehdotuksen liitteenä 4 oleva ehdotus luonnokseksi laiksi viranomaisen toiminnan julkisuudesta on näkemyksemme mukaan välttämätön tietosuoja-asetuksen voimaantulon yhteydessä.

Tietosuojaalakiehdotuksen 33 §

Katsomme, että yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia varten tapahtuvaa käsittelyä koskevista poikkeuksista ja suoja-toimista on tärkeää saada säännökset, jotka ovat yhteensopivat muiden käynnissä olevien lainsäädäntöhankkeiden kuten tiedonhallintaa koskevan uudistuvan lainsäädännön kanssa.

Laki rikoslain 38 luvun 9 §:n ja 10 §:n 3 momentin muuttamisesta

Yleiset kommentit tietosuojarikosta koskevasta 9 §:stä.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos pitää ehdotettua säännöstä tarpeellisena.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos pyytää kiinnittämään huomiota siihen, että kansallisesti säädettävät seuraamukset olisivat mahdollisuuksien mukaan linjassa muissa jäsenvaltioissa säädettävien seuraamusten kanssa. Yhdenmukainen seuraamusjärjestelmä jäsenvaltioissa ehkäisee osaltaan oikeusjärjestyksen valinnalla tapahtuvaa henkilötietojen käsittelyn optimointia.

Muut mahdolliset kommentit

Muita huomioita työryhmän mietinnöstä ja ehdotuksesta hallituksen esitykseksi

www.thl.fi

11.9.2017

Ulla Ahlblad-Bordi
Joni Komulainen
Pipsa Hännikäinen

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos katsoo, että lainsäädäntöehdotus on tarpeellinen ja ajankohtainen.

Lainsäädäntöehdotuksen jatkotyöstössä olisi hyvä kiinnittää huomiota ehdotetun lainsäädännön selkeyteen. Nyt lausunnolla oleva lainsäädäntöehdotus on vaikealukuinen ja siten vaikeasti sovellettavissa käytännön toimintaan. Tietosuoja-asetuksen myötä myös toimintaympäristö on muuttumassa siten, että ennakkollisen ohjauksen ja neuvonnan rinnalle tulee jälkikäteinen sanktiomahdollisuuden sisältävä valvontatoiminta. Myös tämä edellyttää lainsäädännöltä ja siihen liittyviltä prosesseilta mahdollisimman suurta selkeyttä ja yksiselitteisyyttä. Voisi siis olla hyvä pohtia miten tietosuojalaista ja siihen liittyvistä perusteluista saataisiin helpommin ymmärrettäviä ja ehkäistään eriytyvät tulkinnat ja oikeudellinen epävarmuus.

Tietosuoja-asetus on uusi lainsäädäntökehikko, jonka mahdollisuuksia olisi hyvä hyödyntää täysimääräisesti eikä rajoittaa mahdollisuuksia nojautumalla poistuvaan kansalliseen lainsäädäntöön ja siihen perustuviin tulkintoihin ja käsityksiin. Tähän liittyen voisi olla hyvä myös tarkastella uudelleen mahdollisuudet käyttää kansallista liikkumavaraa.

Suomen voimassa olevien lakien yhteensopivuudesta uuden EU:n tietosuoja-asetuksen kanssa on tehty selvitys, mutta lisäselvitystä voisi olla hyvä tehdä, jotta tästä yhteensopivuudesta ei olisi epävarmuutta. Tietosuojalakehdotuksen kanssa samanaikaisesti edistyvät myös useat lakihankkeet esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon alalla sekä tiedonhallinnan lainsäädännön kokonaisuudistus. On varmistettava näiden lakihankkeiden yhdenmukaisuus ja yhteensopivuus tietosuojalainsäädännön kanssa. Esimerkiksi lain viranomaisen toiminnan julkisuudesta uudistaminen tietosuojalain uudistamisen rinnalla on näkemysellemme mukaan välttämätöntä.

Pääjohtaja

Juhani Eskola

Tietojohtaja

Pekka Kahri